

MERCURI.
ANUL VII.

VOIESCE
SI VEI PUTE.

ROMĂNUL Ū.

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

Va fi în totă șilele afară de Lunia și a dona-
dă Serbătoriă.

Abonarea pentru bucurie pe anu... 128 lei
64 —
32 —
11 —
24 par
1 leu
3 lei

(ARTICLELE TRAMISE SI NEPUBLICATE SE VORU ARDE).

Diretorul diariului: C. A. ROSETTI. — Gerante respunzător: ANGHELU IONESCU.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratorul diariului Gr. Serurie, Pas. Română No. 13.

REVISTA POLITICA.

București, 22 Brumărelu
3 Brumăriu

Intr'uă situație afară din totă legile și din totă regulele, întunecată și incercată, precum este situație năstră politică, nu putem accepta altu productu, de căuă eră incercăre și învălășită afară din totă regulele și din totă legile. Intr'uă asemenea stare de lucruri, este de datorie ca lucrurile cele mai străordinare, cele mai neîntelese și mai peste putință, desigur numai se fiu asurde, ilegal și arbitrarie, se fiu luate în băgare de séma de către publicu și ceretate cu scumpătate, caci ele conțin negreșită uă ideia a ciudatului nostru guvernemēntu personale. Una din aceste lucruri străordinarie și neîntelese. avem se pu-nem astă-dă suptă ochii publicului.

Monitoriu de la 12 Oct. a anunțat convocarea Adunării pentru 3 Novembrie, dicându însă că este chiară „în sesiune ordinariă.“ Reproducându în acăstă făoiu acelui decretu dupe Monitoriu, amă fostu pusu „sesiune străordinariă“, sicur fiind că, cuvintul „ordinariă“, din Monitoriu era uă greșielă de tipariu. Si cumu se nu credemă astăfelu, căndu Convențiunea este forte chiară in acăstă privință. Ecă ce dice:

„Articolu 17. Adunarea va fi convocată de către Domnul și va trebui se fiu intrunită, pe șia care anu, în anteia Duminica a lunei lui Decembrie.

Dănuirea fiu căria-a sesiuni OR-DINARIE, va fi de trei luni.

„Domnul va pută, de va fi trebuință, a prelungi sesiunea. Pote se convoca și Adunarea STRAORDINA-RIE, sau s'o disolve.“

Nicicu, credemă, mai lămurită. De la anteia Duminică a lui Decembrie, în timpu de trei lune, sau 90 șile, este sesiunea ordinariă, și de dreptu. Afără din acăstă epocă, chișmarea Adunării, sau prelungirea sesiunii, este curată devenită in Convențiune, „sesiune străordinariă.“

Pe lingă explicarea cea lămurită a Convențiunii, avem și convocarea, na-ante de termenii, făcută in anul treceu, și prelungirile sesiunilor, făcu-te in toți anii, și cari totu s'au numi, cea-a ce erau: sesiuni străordinarii.

Insă-si legea, prin care se regu-lă dijurna deputaților specifică c'acă dijurnă nu se va da de căuă in timpul sesiunii ordinarii de trei luni. Si practica asemenea atestă că in anul trecutu deputații, de la Novembrie pâna la în-teia duminică a lui Decembrie, n'au primitu dijurnă, fiind că erau in sesiune străordinarii.

Acăstă se constată ană și prin mesajul de convocare din anul trecutu, in sesiune străordinaria. Nu era daru invederut pentru noi, că Monitoriu a invocat uă simplă greșielă de tipariu și nimicu mai multu? Ce vejurămă însă?

Adresă, supscrise de d. Prefect alu destrictului Ilfov, prin cari face enoșențu, dlor deputați că puterea execu-tivă „a bine voită a convoca Adunarea legiuitoră in sesiune ordinaria pen-tru șia de trei Novembrie. Acăstă stăruință intr'uă greșielă de tipariu ne-puse in mirare. Daru diserămu, d. Pre-fectu se vede că n'a simțitu nici uă dată trebuință d'a citi Convențiunea. Pote ană, presupuserămu, că este s'aci uă greșielă de condeiu a scriitorului Prefecturei și uă scăpare din vedere a d-lui director, Pöt, cici mai scie,

că d. Prefectu este, și cu dreptu cu-vintu, satul de căile străordinare, și că, astăfelu fiindu numesce, chiaru sesiunea străordinară, uă sesiune ordi-nariă, ca se fiu de piază bună că vomu intra cu totii pe calea legală; s'astăfelu trecu-rămă nainte și peste circulația d-lui Prefectu alu judeciniu Ilfov.

Ce vedemă însă! Uă circulară li-to-grafiată, a Președintei Adunării, sup-scrișă de Președintele iei de dreptu, in care dice că „Adunarea“ este convo-cată in sesiune Ordinaria.“ Ce felu! Ajunserămu a vedè că insu-și Preșe-dintele Adunării nu mai cunoșce săpnu mai ascult Contractul Sociale?

Scimă negreșită că Eminenția sea este Președinte de dreptu eră nu alesu. Ori si cumu însă, cine se pută accepta a vedè că Președintele Adunării nu cu-nosce Convențiunea, sau că nu mai voiesce s'o asculte, s'o respecte, s'o aplice!

Daru mai scimă ană, că d. Co-gălinianu este primu Ministru, și că domnia-sea este acela care a luat pe Capul religiunii, pe Președintele Adunării din Iași, l'a arestatu și l'a în-chis într'uă Monastire, fără judecata, și prin simpla sea voință. Scimă că d. Cogălinianu, are totu dreptul se fiu in-curagiăt in asemenei acte, caci vejurămă uă Adunare intrégă suferindu acăstă lovire fără cei e legiuitoră satisfacere.

Taceră Adunării, in acăstă gravă ces-tiune, recunoscemă și mărturimă că dă, dupe noi, dreptu d. Cogălinianu a dispusu acumă ca unu suveranu au-tocrat, de capul religiunii, de președintele Adunării. Si de ce se nu simu drepti pâna in capetu, si se nu spu-nemă că, dupe noi, n'ă dreptu a dispu-nere ca unu autocrat de „ntrega Adunare? Daru. Adunarea din Iași a su-ferit acea grozavă, din totu puncturile de vedere, lovire, și și-a plecatu ca-pulu nainte celu ce lovira; Adunarea a fostu creștină eră nu politică; la uă pălmuire a „ntorsu și facia cea-laltă. Mergi daru acumă, inteligențe și agere ministru, lovire, ișbesce, risipesc, spulberă, sfirșesc-șă opere; Adunarea și-a datu autorisarea a face ce vei bine voi, și numai astăfelu ne putemă explica și spulberarea convechiunii de către singurul Mitropolit și preșe-dintele alu Adunării ce ne a remasă pâ-nacumă, pricumă și transformarea sesiunii străordinarie in sesiune ordi-nariă, ca se calcă, chiaru grăbitu, contractul sociale, se prefaci căile străordinarie in căi ordinarie, și se ne duci astă-felu la capetul ordinariu, la care conduce de sicură, mai curindu sau mai tardu, ori ce sfisiare a contractului sociale, ori ce călcare a legilorlor, ori ce guvernămēntu ilegal și personală! Lovesce, caci destinările tale suntu mari se vede! Lovesce, caci esti ur-sită, precum Moise prin lovire a scosu apă din pără, se descepți prin lovire, viață, in corporile in care va fi amor-șită!

C. A. R.

Romānul a și devenit proprietariu libertății, spre a combatte opinionea unei case. Acăstă glumă a virtuo-șilor nostrii protivniici, ar fi forte bu-nă, mai cu séma căndu sosește Sfântul Dumitru, dacă s'ar putea satisface cu dinsa cerințele proprietarilor de case. Daru se venimă la partea se-riosă a acușărilor și se întrebămă pe protivniicii nostrii, cări le suntu dove-dile că diariul Romānul și-a schim-batu principiile de căte-va lune incó-ace? Dovedile suntu, dice ei, că, Ro-mānul, fiindu acumă in coalițione cu dréptă Adunării, nu voiesce ca pu-terea executivă să arunce pe ferestră ca-mera Oligarchini, și se decrete uă lege electorale. Este forte adeveratul că, nu recunoscemă puterii executivă a-cestu dreptu. Este forte adeveratul ană că nu vedemă, într'uă asemenea ale, de căuă peire. De ce vedemă peire p'acea ale, amă arestatu și vomu mai arata, amă espusu opinionele nos-tre și le vomu mai espune, amă des-bătutu și vomu mai desbate. Mai na-inte, însă, d'a reintra in acea mare și frumosă desbatere, se constatămă și logica și sinceritatea protivniilor să-ueșatorilor nostrii.

Admitemă pentru momentu, că opinionea năstră, credința năstră este greșită. Admitemă că puterea execu-tivă pote, fără peire pentru națiune, să arunce Adunarea pe ferestră, se sfășie Convențiunea, și se decrete uă lege ele-potorale, sufragiul universalc sau ori care altă lege. Astăfelu fiindu însă, întrrebămă pe protivniicii nostrii, în fa-cia națiunii, dacă acăstă greșită, rea și constituționale opinione a năstră este nouă, dacă este de căndu cu coali-țiunea, sau este vechiă, este de la în-ceputul aptualei regimă? Do este nouă, înțelegemă combaterea dumnia-lorū de astădui; de este nouă recu-noscemă dreptul ce aă se dică acu-mă că este uă opinione greșită, vă-temătoriu națiunii; înțelegemă chiaru bănuiala că susținemă acăstă opinione astă di, nu fiind că astăfelu este crea-dința năstră, ci fiind că ne amă u-nițu cu dréptă Adunării, cu oligar-chia, etc.

Dacă însă s'ar putea dovedi că de la incepătu și pâncăcumă acăstă a fostu opinionea năstră; dacă s'ar putea dovedi că de la 59 și pâncăcumă, în mișcăloul celoru mai mari lupte contra dreptei Adunării, susținărău ne-contenită acea-asi opinione, ce voru dice o-e atunci aptualii nostrii pro-tivniici? Ce voru respunde, căndu do-vedindu acăstă, le voru dice în facia națiunii? — Onorați protivniici! Sus-ținemă acăstă opinione de la 1859 și pâncăcumă. Amă susținutu-o, in totă ocasiune, și contra tuturor. Pen-tru ce daru nu ne aș combătutu pen-tru acăstă greșită opinione, in timpu de cinci ani? Pentru ce n'ătă dechiaratu ană de la 1859, acăstă făoi, organu alu Oligarchiei, și n'ătă luat toți și condeiu și cuvintul, in totă foile publice, și chiaru in Romānul,

libertății, spre a combatte opinionea năstră cea rea, să lumina națiunea? — N'ătă sciută ce faceti in cursu de cinci ani? Minunată inteligență politică! Si dacă v'ătă retăcătu cinci ani, pe ce temeișu se nu credemă că ve răteci și astă-dă in sensul contrarui? Vedeți că noi vorbimă de singura rătecare a ideelor, și nu ne coborimă la acu-sări și calomie de trădare, de vin-dere a minții și a susținutului. Daru, voru dice onorați nostri protivniici, a cesta nu se va putea dovedi. Ei bine, coleționarea Romānul este în mănele mai multora; este ană la Biblioteca națiunii și la administrația Romā-nului; cerceteze cine va voi, și va ve-de cu cari dintre noi este logica, ade-verul, sinceritatea. Si pâncătună, se le înlesnă aci resfoare acestei co-lepiuni, se punemă căte-va pasagie nurăi suptă ochii națiunii, și ea va judeca apoi, și va da fișă- căruia ce este alu se.

La 1859, 15 Decembrie, (No. Romānul 140) ună bărbătă iubită de națiunea întrăgă, și plânsu neconte-niu de dinse, — ună bărbătă căruia, fiu disu in parentese, Adunarea ele-potorei și-a desbatutu că trebue decretat, după Dămbovița, de puterea executivă. Ce-i păsă dacă mișcăle suntu arbi-trarie, destulă ca scopul să fiu bună. Se pote ca Dămbovița să aibă dreptate;

„Aici ideia Dămboviței este lim-pede. Dacă Adunarea va fi rea, ea negreșită că nu va vota uă lege ele-potorale intinsă și mai cu pacină ană, sufragiul universale; deci acea facere de bine, acelui sufragiul universale, re-mane invederut că trebue decretat, după Dămbovița, de puterea executivă. Ce-i păsă dacă mișcăle suntu arbi-trarie, destulă ca scopul să fiu bună. Se pote ca Dămbovița să aibă dreptate;

„Pentru ce crede, Dămbovița, că ar se n'avemă nici uădată uă patrii li-beră, dacă ană locu de „modulă posibile“ ană intrebunță modulă legale? Spre a

nu fi cea mai mică scivocitate, ii res-pundemă intată, și forte lămurită că:

„Înțelegemă că puterea executivă trebuia să păsă de la modulă cu care vomu pută s'avemă uă teră liberă. Nu scie-ore, Dămbovița, că suntu mai multe mo-duri, forte posibile, d'a se libera uă teră, daru pe cari, intrebunțindu-le, li-

bertatea ce credea că dobândită acea

teră, se schimbă întrăuă sclavi din cele

mai lungi și ucidătorie? Si dacă voiesce

ună exemplu, se-i aducemă aminte că

Russia a propusu românlor Unirea-

Principatelor și rădicarea lor in ran-

gul de Regat, cu simpla condițione,

se priimescă rege p'ună principe alu

Russiei, și că, ună din boiairi nostrii,

de și vedură c'acel modu era „celu

posibile,“ pentru atunci, ană refusat.

Bine ană facută acei boiairi? Noi, mă-

turim curată c'amă fi votat cu acei bo-

iai cari ană refusat Regatul ce li se o-

feră cu acel modu posibile.“

„Este sciută, cunoscută și dove-

dită, c'ună guvern constituționale are

multe neajunsuri. Puterea executivă nepu-

tându face nimică, fără controlarea și voia

puterii legislative, și cea din urmă, fiindu

compusă de mai mulți omeni, este n-

vederut că, chiaru d'ar ave p'loți ace-

lea-și opinioni politice — cea-a ce

este peste putință, — totu s'ar perde

Abonarea pentru districtu pe anu.... 152 lei.
Sese lune..... 76 —

Trei lune..... 38 —
Abonamentele incepă la 1 și 16 ale fie căruia lună
Ele se facă in districte la corespondență qia-

riul și prin poste.

La Paris la D. Hallegrain, rue de l'ancienne

comédie, 5, pe trimestru 20 franci.

In Austria la direcțile postale și la agenție-

de abonare, pe trimestru 10 florini argintă va-

luită austriacă.

multă timpă în desbaterile ce provocă orii cestiu. Tinta scusândă mișcările nu este ore mai bine, ca se nu mai permitem să se facă se dobândindu-mă curindu-ua teră liberă, prin mișcări posibile?“

„Dară atunci, pentru ce nu vede, că deschisindu-pentru viitorul calea dă strică Camera sără se pădi formele constituționale, măne, căndă am fi suptu unu ministeriu reu, puterea legislativă fiind bine lovită de ministeriu celu bunu, celu reu nu va mai ave decătu a-l mai da unu brânci și ecă-ne căduși suptu domnia absolută a despotismului.“

„Săn numerul de la 5 Ianuarie, 1860, totu suptu titlul de „Studie de Principie“, mai diseramă despre cererea de la Conferințe a legii electorale

„Dară astu-felu nu vede Dămbovița, că revenimă la timpă trecuți căndă guvernul alergă la străini în contra voinței puterii legislative din intru?“

„Dacă astă-di guvernul celu bunu s'adresă la conferințe și cere unu luncu bunu, pe care Camera din intru cea rea, ilu refusă, măne, principiul u data calcată de catre cei bunu, unu altu guvern reu, se va adresa la străini spred a cere uă legiuire rea contra voinței unei Camere bujte, șastu-felu, ecă-ne revenită la timpă de tristă memoriu, etc, etc,

„Ei, hine, nu, domnule redactor! Tinta nu scusă mișcările, și anca spăramă că pote vedea cu lespre, ori cine că, mișcările cele rele compromisă țintele cele mai bune. Numa sustinerea principiilor, chiară căndă se-nșimă pentru momentu se său în favore, inițialilor nostru, ne pote conduce cu sicurantă la tinta ce avemă, ce trebuie să avemă, și Principele ce avemă în desbatere este a pune MAI PRE SUSU DE TOATE, SUVERANITATEA NATIONALE, CE REȘEADE IN PUTEAREA LEGISLATIVĂ

„Încă nădașă, nu trebuie, fiindu-ea puterea executivă este astă-di bună și cea legislativă rea, se-nțorceanu, principiile pe dosu și se rădicăni pe una surpăndă pe cea-laltă; căndă uădată principiul măntuitorii e calcată, în piciore măne, puterea executivă schimbăndu-se, putem ceda in ghiarele despotismului,“

„Dacă dară chiară spiritul Convenției noastre cere ca suveranitatea se sădă în corpul legislativu, eru nu la omeni cari, potu si sublimi, dară nu sfîrșit, amu disu și dicemă; amu aperată și vomu apera principiile chiară căndă voru fi in contra nostra și n favore, inițialilor nostru, și amu combatul și vomu combate masina iesuitica și peritoia: „Tinta scusă mișcările.“

Si la 20 Decembrie 1859 d. Ion Brăianu scriea în Românilu următoarele cuvinte:

„Căndă d. Rosetti a șis „că susținută principiile chiară in contra inițialilor nostru“ elu a făcutu aliusiune la protivnicii nostru politici, căndă susținută neviolarea domiciliului, in favore d. Ferichide; votul pe facie, de și sciama că suptu unu guvern apăsători și corupțorii, votul pe față, ar fi, pentu cătu-va timpă, in contra partitei naționale și în favore i-nițialilor sei; neviolabilitatea deputatului, in favore d-lui Cesianu; lovirea treptului in numele dreptății, pertru toți eru numai in contra lui Vodă Ghica; autoritatea camerei și prerogativele ie in contra puterii executive, de și susținerea acestui principiu era pentru momentu în favore majorității Camerei inițială

politici a partitei naționale reprezentată de majoritate. Cei cari combată insă pentru principie, nu se ocupă, și nu trebuie se se ocupe, dacă astădi acelă prin ipi este în favore unei majorități retrograde. Majoritatea poate fi în altă cameră a unei partite naționale; căndă, dacă puterea executivă ar sugruma puterea legislativă, atunci, și numai atunci, sără surpu-tă sistema constituțională și anău cădă în celu mai mare dispotismu, care este totu déuna pregătitorul revoluționilor sau alu imormăntării unei națiuni.“

Si mai lă vale, totu ipi acelă articlu dice:

„Insă Români au și ei logica loru proprii; și rationandu și deducându voru dice „Orta“ — Unu minută, me rogă, onor. „Orta“ Nu cumă-va mișcările dumitale, și cu „posibilele seū“ cu totu, ca puterea executivă se decrete uă lege ad-hoc, nu implică unu principiu mai nălă de cătu chiară acela de întărire națională, care nu este de cătu unu faptu ce elu însu-și decurge de la celu altu? SUVERANITATEA NATIONALE nu este ore unu principiu care primăză pe tōte ele lalte in ordinea politica? Si prin urmare, cumă puterea executivă nu este înveșmintală d'acăstă suveranitate legislativă, decretându legile ea ar face uă crime de les-națione; și cine va culega a nega că crimele nu ducă națiunile nici măcar la tăria?“

Ca se nu mai pote remăne cea mai mică îndoială c'ea cătă au fostu totu déuna principie năstre, și că astu-felu au fostu totu déuna lămurită și susținute in acăstă făie, se mai punem uci c'ea cătă estrase din cele ce diceamă, foici părții drepte, Conservatorul, la 15 Martiū 1860.

„Naționa este virsnică, ne dice astă-di Conservatorul. Aceasta a fostu și este și opinionea năstre, se-i arestă dară că est virsnică și se-i dovedimă că voimă fericirea eru nu sploatarea iei d'uă partă, și dréptă, și slăngă sau centru. Acăstă doavadă nu se pote da de cătu dându-i ÎNTR'UAMĂ ARMA, ADICĂ GARDA NATIONALE, SI 'N CEI LALTĂ BILETULU DIE VOTARE.

„Ceremă dreptatea și legalitatea. Pentru ca s'avemă dreptatea trebuie se ne silimă se facemă indă legi, astu-felu incătu s'ascură și libertatea și independența și căruia. Ceremă Legalitatea. Avemă uă cartă (convențunea) care conține in principiu libertățile Franciei de la 1789. S'o punem in lucrare cu sfârșenia și s'o respectăm toți. I.

„Ceremă libertatea cea mai întinsă a Presei și a întrunirilor etc. etc.

„Ceremă se desbatemă cătu mai curându cestiu proprietății. Cea-a ce ne trebuie este se facemă pe sătiști și c'etășenii unei națiuni libere, eru nu sclavi, nici clăcași. Ei suntă brațul și anima unei națiuni, ei suntă și bogăția iei, pentru că suntă producătorii bogăției.

„Se lă dară bine înțelesu că stăruimă a crede că unirea (partitelor) nu se pote face de cătu p'acestă stindari; că unirea nu se pote face de cătu puindu in lucrare cele ce diserămu și puindu in lucrare in facia națiuni și CU națiunea.“

Eacă ce mai diceamă diariul Dămbovita in No. de la 20 Aprile 1860, într'unu articol intitulat „Legea Electorale.“

„Suntem in dreptă a convoca pe confratele nostru la lămurirea acestor puncturi și mai cu sémă la MODULU purerii loru in lucrare.

Voiște ore Dămbovița se se convoca Adunarea ad-hoc astu-felu cumă a fostu atunci? Dară acăstă ar fi uă ilegalitate și uă imposibilitate“ etc.

„Înțelege sălegemă uă altă cameră cu legea acea? Dară atunci călămău sistema constituțională etc. etc.

Si 'n numerul de la 27 Aprile diseramă Dămbovitză.

„Dacă suntem organele opinioni publice, căndă osindu legea în fină, avemă ore acea-și putere în modurile Nu.“

Aci se desvoltă acăstă ideia și s'ară că naționa trebuie se se lumineze prin desbateri și se otărască ea ce felu de modificare voiesce în legea electorale; totu astu-felu în sfirșitul cumă diseramă și acumă căndă cerură libertatea întrunirilor, săpoi și eramă.

„Ei bine, confratele meu; considerându starea aptuale a lucrurilor, atâtă in teră cătu și afară din teră, imi vine a-ți priimi glumete exprișune să dice ca dumniata că: „Mai bine așiu măncă vișine;“ adică așiu remăne pe terimul convenționii și așiu luptă ou a cesta lege electorale contra iei înse-și, de cătu a mi se strepezi dinilii „măncându vișine,“ de cătu a risca viața națiunii calcandu Convențunea.“

Eu insă, iubite confrate, nu mesesc d'a mărturi că stăruiesc a crede că, cu convențunea acăstă, și chiară cu acăstă lege electorale, care este rea, forte rea, totu ce pote si mai reu, putem dobîndi totu mișcările d'a nerăge 'nainte spre tinta ce o avemă totu; și credă anca c'acăstă adunare privilegiată este in stare d'a vota ea înșă-și uă lege electorale care se deschidă ușile templului naționale națiunii întrege, astu-felu precumă la 24 Ianuarie, acăstă Adunare nu s'a slăbită a trece peste voiuța imperaților și a vota întrunirea Tronurilor. Pentru acăstă insă, trebuie, se nu calcamă convențunea ci se întremă într'insă, și se întramă astu-felu în catu se facemă tota naționa se creză că guvernul iubesc acăstă convențune și ca ea va fi în sfirșitul aplicată; și atunci întrunindu-ne, guvern și națiun, se venimă NU A SURPA CAMERA, ci a o lău in brace cu unu aderătău patriotismu și răsărită-o la înălțimea in care era la 24 Ianuarie. Se simu sicuri că ea, care a sciuță atunci a da Tronul ie fraților sei din Moldavia, va da săcumă drepturile loru politice tutorii Românilor ce li se vine a le avea.“

Se ne oprimă aci, căci trecurămu peste cadru unu articol de diariu, punem cu puținele cităjuni ce făcurăm. Credemă insă c'acumă este dovedită, c'aceste principie le amă susținută necontentă și că toți cei cari ne combată astă-di le așu susținută cu noi, căci toți așu susținută acăstă făie. Cine dară și așu schimbău ideile, principiile? Ei, eru nu noi. Nu cercetăm pentru ce și ie-ău schimbău, ne mărginimă numai a constata faptele, a constata necredința loru și statoricia năstră, și a dovedi prin acăstă că totu acușările ce ne facă astă-di suntă în cunoștință de causă ne drepte.

C. A. R.

Francfort, 27 Octobre. Sera. Astădi s'a ținută ui adunare de aproape 200 membru ai Adunării Germaniei mari, făsătă pentru măne și ai Adunării generale ai asociațiunii de reformă germană făsătă pentru poimane. Intre cei prezenti s'a aflată 49 Austriaci, și 'ntr'acești 38 Boemii, precumă și mai mulți delegați de dietă. Propunerele comisiunii luate pe temeiul proiectelor domnilor Wydenbrugk și Varnbuhler, coprinău cinci puncturi. Puncturile 1-5 diceu, că Adunarea recunoscă in convocarea și stringerea dietei principale uă faptă patriotică; in actul de reformă isvorul dintr'insă, pentru a

cărui adoptare se pronunță, uă base propria pentru dezvoltarea constituui Germaniei, și pentru uă unitate mai statornică, uă libertate mai mare Adunarea speră că tōte guvernele și tōte reprezentățiunile voru ave a conlucra la închiearea actului de reformă și că voru ave in vedere urmării cari neoperă se voru întimplă căndă aru reresa consimplitălor loru la actul de reformă, sau dacă aru face s'atirne acăstă consimplitău de nice condiționi neadmisibili. Puntul 4 dice lămurită: Adunarea incuviințeză, că pentru stabilirea acordului ce lipsesc anca, poate ave locu ori ce avansu făculu in conformitate cu ideia fundamentală a actului de reformă; insă recomandă a se inainta, și la opinionea contrariă nedeslegată incă, efectuarea actului de reformă in cercul limitelor dreptului existente, și anume prin grabnică convocare a delegațiilor statelor respective. Puntul 5 recomandă, in casu căndă uă revisuire a actului de reformă ar restabili articolu 14 alu actului de reformă in alcătuirea sa primitivă, uă periodă de două ani pentru adunările regulate ale delegațiilor, și făsarea unui termen pentru nouele alegeri ale delegațiilor. — Astădi s'a adunată 27 redacțiuni ai Germaniei mari spre a se consilia intre ele.

Newyork, 17 Octobre. Generalul Lee a ocupat vechiul campu de bătălia de la Bullrun. Generalul Meade a trămisu bagajul la Alexandria și a luată poziția sa lingă Centreville. Se dice că președintele Davis va lua in curindu comanda asupra armiei generalului Bragg. — Se anunță oficial, că generalul Lee n'a treacut riu Potomac. Președintele Lincoln chiamă la arme 300,000 voluntari.

Cracovia, 26 Octobre. Czachowski a debindită, la 20, unu avantajă asupra Rușilor, in palatinatul Sandomir. Trupe noue au fostu trămisse centră lui la Swedzina, suptu comanda Zwirosz; dară, atacată pe la spate de despărțirea lui Emmanovicz, corpul moscovită a trebutu se se bată in retragere după ce a suferită perdeți însemnate. Inimicul a fugită către Staszow, arăndu Swedzina in treacerea lui.

Terani din Sandomir au făcutu cu bărbătă datoria loru contra Rușilor.

Czachowski a ocupat inălțimelă de la Sânta-Cruce, vechiul teatră de resbelu suptu Langhiewicz.

Koenigsberg, 26 Octobre. Czachowski a debindită, la 20, unu avantajă asupra Rușilor, in palatinatul Sandomir. Trupe noue au fostu trămisse centră lui la Swedzina, suptu comanda Zwirosz; dară, atacată pe la spate de despărțirea lui Emmanovicz, corpul moscovită a trebutu se se bată in retragere după ce a suferită perdeți însemnate. Inimicul a fugită către Staszow, arăndu Swedzina in treacerea lui.

Londra 27 Octobre. Se citește in Morning-Post: „Puterile europene au observat piň acumă neutralitatea in America. Ele n'a recunoscut pe confederati, dară guvernul federal trebuie se scie că dacă va fi invins într'un chipu seriosu, elu nu va lăsa Statelor neutre altă alternativă de cătu a recunoște republica. Infacișarea Franciei la Mexicu trebuie se inspire la Washington temere ca la cea d'antău ocazie Francia se nu recunoște Sudul. Resultatul campaniei actuali va decide despre sfirșitul resbelului. Uă lovitură otăritării a lui Lee pote otăripacea.“

Agram 26 Octobre. Gazeta de Agram se teme de isbucreirea unor conflicti între Turcia, Serbia și Montenegro. Bosnia, care este minată de agitatori, aru da semnalul evenimentelor.

PRIVIRI RETROSPECTIVE ASUPRA INSURECTIUNII POLONE.
(după sorginii francezi și englezi)

Intre cei d'ăstău cari așu ardicătă stindrilor naționale era Narbutt, fiul unui eminente istoriograf polonu; elu a fostu mai 'nainte in serviciu rusesc, la Caucăsu și 'n Crimeea s'a intorsu vulnerat in Lithuania, unde, următorul comitatului din Warszawa, a adunat in juriu-i uă badă mică, care insă se mări repeude. Elu ajunse atău de poporul, că vră două-spre

dece comandanți adoptări numele lui înșelă astfelu pe Ruși, cari totu d'aura își închipuiau d'a fi omorită pe adveratul Narbutt, căndă nu prinse seră de cătu pe unul din numeroșii omonimi se, pînă ce în fine fu și elu prin trădare înconjurați și omorită d'unu glonț.

Unu erou și martiru fu și Sigismund Sierakowski. Servindu suptu Imperatul Nicolae in corpul Orenburg, a fostu chiamau la suirea pe tronu a imperatului Alecsandru II la Petersburg și înălțată in rangu de ofițer de Statu. Silința lui de căpetenie era a face să cađă regimile militari russesci și mai cu sémă a desființa pedepsa corporale in armă. La isbucreirea revoluționii a datu dimisiunea sau și a servită d'acumă inainte cauza națională. Din cîta mică, care s'a strînsu in jurul lui s'a formatu in curindu unu corp de 2000 omeni, cu cari a rezistat multu timp Rușilor, pînă ce in fine a fostu incurcați într'u luptă inegală și vulnerat de morți; cu tōte acestea a fostu trasu înaintea unui tribunale marșiale și condamnată la spinjurătore.

In rindul acestor eroi avemă a numi anca pe domnul Maskiewicz, preotul soldat, care pe urmă s'a pusu singură in capul unei mari despărțiri și alesu pădurile Lithuania de domiciliul său, de unde trămisre trupele sale spre a neodini pe inamicu.

La toți acești conductori se vede, ca trăsura principală, subordinarea interesului propriu interesului generalu, precumă și renunțarea la gloria personală. Acăstă rezultă din imprejurarea, că în multe casuri a lucrat suptu nume străinu. Acăstă abnegare și renunțare este semnul caracteristic și alu membrilor guvernului națională, a căror activitate se poate compara cu aceea-a a biserică creștiane in timpii primăzivi ai esistinței sale. Acești guvernări misterioșii a sciuță a crea in anonimitatea sa uă putere, pe care insa și Russia n'o pote tagădui, fiindu că uă intilnesce pretutindeni, pe cămpul bătăliei și 'n administrație internă; elu publică decrete și proclamațiuni pentru fie-care ramură administrativă in parte, căci suptu dinsulă s'affă deosebite ministerie sau ramure administrative. Diricțiunea presei are misiunea a rectifica nuvele eronate s'a minciinose, a influența opinionea publică și a vegheia asupra nuvelelor particularie. De resortul ei suntă, precumă se înțelege, și diariile cari se publică in Warszawa: afară de oficiile „Independență“ (Nieplodleglosc), „Mișcarea, gazeta națională“, „Polo-nia“, „Acuila albă“ „Vocea preotului“ s.c.l.

Activitatea guvernului națională este demnă de mirare și are indouitul scopu, pe d'uă parte a bate pe Rusia prin propria sa nepuțină, paralizându-tōte acțiunile sale, și pe d'altă parte a'și crea sieși sorginii de ajutoriu și a s'organiza. In cea-a ce s'atingă d'ăstău scopu din urmă, 'lău și realizatul, fiindu că decretarea de contribuție din partea'i a avutu celu mai bunu rezultat. Tōta contribuție, afară d'uă mică remășiă s'a strîsru. Nimeni nu s'a pututu excludă; chiară și funcționarii guvernului rusesci, direct

nă acumă, și în care nu are nici unu altu sprijină de cău puterea armelor care este nesicură și mărginită în alegera organelor sale. Dacă la execuțarea unui plan să servă d'un polone, se espune pericolul și fi trădată; dacă să servă d'un rusu nu poate fi sicură că planul ei se nu se strice la execuțare prin necunoștință țerei și a obiceiurilor sale. Guvernul rusescă a cercătă unu scurtă timpă a se servi de aginți prusani dară debata loru nă fostă mai favorabile. Caracteristică în acăstă privință, este responsul domnului Berg, după sosirea sa la Warszawa, la întrebarea cei facuse marele Duce, dacă a descovertit ceva? O! da, și acăstă este că afară de înălțimea ta împărăte și de mine totă lumea i-e parte pentru cimitatul polon.

In contra puterii rusoșile Rusia își închipui la începutu c'ară si făcută în destulă, spre a uă năbușii în nasceașa, dacă se va servi de măsuri preventive și represive, curându insă se vedu indemnata la uă politică de exterminare, pe care o întinse peste totă teră. Slăbiciunea sa la isbucrea luptei nu era de locu neajunsul mișlocelor. Avea d'atunci uă putere armată de 150,000 omeni în Polonia, care crescea încă din di în di, și nă contra acestei puteri s'afila 20,000 junii neescrila și abia pe jumătate armaș.

La mărire și intinderea insurecțiunii au contribuit multă insușii comandanții armei rusești prin nescuranța planurilor și combinațiunilor lor, precum și prin lipsa de acord și legătură în operațiunile lor; la acăstă, și la neputință d'a năbușii revoluționea în nasceașa, mai veni încă isbucrea patimilor soldașe, care în incendiare și ucidere desvoltă cea mai mare putere a sa și care în treocerea sa înainte se purta cu același vandalismul de care dete dovedi la Wangelow, Tomaszow și Ojećow. După ce Rusia apucase uă dată acea cale de devastare, nu se mai putu întorce înapoi și acăstă o conduse la acea dominație de terore, de sângue și de foc, care are puncturile sale de culminanție în Berg în Warszawa, Murawieff în Wilna, Dlotowski în Dünaburg și Annenkoff în Ucrania.

Murawieff dete în Lithuania semnalul esterminanții și fie-care di era însemnată cu lucrarea sa săngerăsoasă, cu lista sa de impușcați sau spinișurați de ori ce etate, d'ori ce secesu sau rang; chiar și mareșalii nobilimii nu erau exceptați, precum și văduții cu Vincentia Biallozow. În nici uă altă parte a țerei, clerul catolicu n'are a arăta atâtă victime, începând de la episcopul de Wilna și Papei de la Roma, că acești preoți și martiri să n'ăibă a aştepta multă canonisarea loru. Astă-felii lucrurile contiuă acumă trei trimestre, și scenele ajungă din di în di mai triste și mai îngrozitoare. Palaturile țării se prăda și după ce proprietarii sau inchiriatorii loru s'au goniții, se ocupă militarescă. Astă-felii s'au facut cu palatul Zamojski; prin devastarea lui 800 inchiriatori au perdută totă avuția loru, între cari și eruditul orientalist Kowalewski, ale căruia prețiose manuscrise au ajunsu prada focului, și principale Tadeu Lubomirski. Această procedare vandală a scărbită în fine și pe marele duce Constantin, care de mai multe luni era înșarcinat cu execuțarea măsurilor represive, și care, înaintea plecării sale în Crimea, a espresu neplăcerea sa la Petersburg.

BULETINUL AGRICOLU

Comicia agricolă din Vlașca.

Monitorul de la 19 ale curentei, a publicat protocolul comiciei agricole a județului Vlașca, dimpreună cu rezultatul expoziției aceluia județ. Din aceste lucrări nă-amă convinsu și mai mult, că de mare este urgența reorganizării comiciilor agricole, pe baza asociației cultivatorilor, și pe principiile de amă espuse în acestu diariu. La dorința de propăsire în agricultură, de care este cuprinsu totu Români, nu pote respunde cu succesiunea motive, este că la 75 secuștrăi

nu s'arătă nici unu motivă. Procedura confiscației se sevîrșește astă-felii, că guvernul așdă, ca ingrijitorii a moșieră secuștrate, dară mai întări devastate și ruinate, unu funcționari rusești și adesea pe insușii denunțatoriștilor, și prin instigația unei diferitelor straturi sociale, guvernul rusești se silsesce a prefacă rusoșile națională într'uă luptă socială spre a pute sevîrșii apropriare în mari proporții. Confiscarea de moșie nu este nimicu nou; dară a le oferi țeranilor cașună premiu pentru denunțație, este negreșită uă politica nouă, sinonimă cu comunismă. Este unu comunismă curată ce'lă predica circulara lui Murawieff, care împarte moșile nobilimii mici, ce s'au incorporate în vr'uă comună de țerani și coroarei, acelora cari nău primiță încă uă parte de pămînt, și acăstă chiară atunci, cându acei nobili au părăsită numai pentru cătu-va timpă domiciliul lor.

La începutu Rusia cercă a stigmatiza insurecționea c'unu timbru socialistă, precum și rezultă din conversaționile lui Gortschakoff cu Napier, voind a arăta Europei că mișcarea este produsă și susținută de clasa neavută a nobilimii, de artiști și de alte asemene elemente cosmopolite unei conjurații revoluționare afară din țera, și nu voia de locu a priimi, că unu proprietariu d'na ore care însemnată ar pute să i-e parte. Si acum? acumă uă intorsu lancia. In circulara lui Murawieff se găsesce unu codu întregu de espropriații silite.

Conduita capului militară de la Wil-Komite infăcișează unu demnă corolară la cele espuse, elu, în circularele sale s'adresădă de preferință la proprietarii teritoriali și la preoți. Pe cei d'antăi îi invită a face țeranilor concesiuni, a se purta bine, căci altăfel va da altora administraționea moșierălor. Preoți cari au uă inclinație dovedită pentru rebeliune, trebuie să mergă cu crucea și cu evangelia în contra insurgenților ca astă-felii să fie espusi celu mai mare pericolu de vietă. Dacă se voru impotrivi, voru fi judecați și execuiați; dacă se voru conform ordini - adaoge ciudatul bărbătu - mă voju grăbi, a raporta eroismul loru episcopului de la Wilna și Papei de la Roma, că acești preoți și martiri să n'ăibă a aştepta multă canonisarea loru.

Astă-felii lucrările contiuă acumă trei trimestre, și scenele ajungă din di în di mai triste și mai îngrozitoare. Palaturile țării se prăda și după ce proprietarii sau inchiriatorii loru s'au goniții, se ocupă militarescă. Astă-felii s'au facut cu palatul Zamojski; prin devastarea lui 800 inchiriatori au perdută totă avuția loru, între cari și eruditul orientalist Kowalewski, ale căruia prețiose manuscrise au ajunsu prada focului, și principale Tadeu Lubomirski. Această procedare vandală a scărbită în fine și pe marele duce Constantin, care de mai multe luni era înșarcinat cu execuțarea măsurilor represive, și care, înaintea plecării sale în Crimea, a espresu neplăcerea sa la Petersburg.

nanță comiciilor și mai alesu expozițiilor din județe. Ministerul luăndu de la sine putere de a face din banii publici medalii pentru premierea expozițiilor aprovitate espozițiunii, și cându s'au adunată espozițiunii și au adusu productele loru, vine și d. Prefectu alu districtului și în calitatea sa de președinte, anunță că medaliale nu suntă gata și că, se se procedă la cercetarea obiectelor și la distribuirea medaliei lor.

In facia acestei lovitură, prin care ministerul sfârămă chiară din față instituționea ce înființase, particularii s'au făcutu ce au putută, și adunată unu de la altii ceva bani, și au formată uă sumă din care s'au distribuită ore care premii de căte 10 și 30 de lei. Faptul acesta este dovada cea mai pipăită că încredinținduse particularilor, prin uă organizație puternică, îngrijirea de a lucra la imbuñătățirea agriculturăi, putem spera rezultatele cele mai mulțumitorie.

Tinomu cu atău mai multă la comicie agricole organizate pe principiul asociaționei tutelor cultivateilor, cu cătu vedem că între dinșii său găsită mulț care s'au și pusă pe calea cea mare a progresului și cu a căror concursu s'au și făcută espoziția județului Vlașca.

Întră această vedem mai antău pe domnul Ion Ghica, care sciindu că grăul este principala producere României, a căută se-lu imbuñătățescă prin introducerea unei nove varietăți. D. Ion Ghica, a espusă unu grău de primăvară, ce l'a cultivată în proprietatea sa din Vlașca. Asupra acestui grău, biurolu comiciei a emisă opinionea urmatore: „Calitatea cea mai bună de grău, avindă uă greutate de 64 livră, durabilă și bună de întrebuințat, spicul său de uă mărime considerabilă, aproape 2 rupi, care conține 160 bobe, cu painul de uă lungime de jumetate stânjenii și uă grosime de trei ori ca celu indigen.” D-nu Ion Ghica a capătată medalie de argint, (dară nă luatu-o încă) pentru introducerea în țera a culturii unei asemenea specie de grău. Compania agricolă a domenului Giurgiu a capătată medalia de bronz pentru uă calitate de grău arnătău indigen.

După grău a venită porumbul, a căruia cultură este cu multă mai întinsă și mai importantă de cătu a grăului, fiind că este baza alimentaționei a marei multimi a cultivatorilor nostri țării. D. maioru Mișa a dobîndită a doua medalie de bronz, pentru uă semință sătăină de porumb, co a cultivată în proprietatea sa. Aceasta este uă semință de porumb, despre care comicia agricolă dice, că: „este durabilă la păstrău și transportău, și totu de uădată mai superioră și la calitate de cătu celu indigen, are drugă mică, bobele mici și desse, în forma circatinului.” Totu d. Maior Mișa, a espusă și porumbă indigenă, a căruia drugă bine impluă ave uă lungime de na palmă.

Daca este de neapărata trebuință a se căuta ce imbuñătățirea calității și a cantității semințelor, ce se facu în clima nostră, nu iusă de mai puținu folosu este a se căuta și introducerea altoru semințe ce suntă necunoscute plăuă cumă Românilor. In acăstă vrednică de laudă lucrare comicia agricolă constată că a intrat d. Polichronie Clear et Compania, cu semință de susamă ce au cultivată în proprietatea Stănesci.

Susamulă dă semință din care se face uă oloiu mai multă bună de arsu de cătu de măncău; cu tôte că multă d.n. poporele crescine ale Orientului ilu și măncină. Din semință de susamă se face și tahamă, ce se întrebunțează la facerea halvăei, unu obiectu de uă înțisă consumațione în Orteni. Susamă

se sămănă tărchiu în primăvară, pregătesc pămîntul bine pentru grău, și ilu lasă destulă de timpuriu. Cultura lui, cându reușeze, bate cultura grăului, în rezultatul definitiv și bănescu. In cinci ani amă avută 3 culturi bune de susamă și numai 2 rele în Valea Tempeii, unde nu ocupă pămîntul de cătu numai două lună de la semenat și păna la culesu. Semenat de susamă se întrebă în comerțul generale alu Europei și mai alesu alu Franciei și alu Englezii. Cu aceste insușiri fie cine vede că susamul este uă prețioșă aciziune pentru agricultura noastră.

Citimă în diarul „Le progrès de Lyon” urmată episodă din viață actualului ministru de statu, domnul Rouher: Este aproape unu anu, de cându Principele Napoleon dete amicilor selu unu dejună pe cōperta yachtului său. Domnul Girardin desvoltă de pe masa doctrina sa de nemărginită libertate a presel. „Te vei mira, dice Domnul Rouher, că suntă cu totul de opiniea dumitale. Mai n'ainte eramă unu mare partisanu alu sistemel protecționiste duaniare și nimicu nu'm pricinui mai mare temere decătu libertatea de comerț. D'atunci înse am făcută în acăstă privință studie serioză; le amu vedută în aplicațione, și amu ajunsu a considera libertatea de comerț ca celu mai folositu din tōte progresele. Continuădă observaționele mele, amu ajunsu la uă piață liberă unde amă găsită tōte cele lată libertăți, mai cu séma acea a presel.” — „Ară trebui se spu acăsta împaratul,” dice domnul Girardin. „Nu voiă lipsi s'o facu, respuse ministrul comerciul d'atunci”, la cea d'antei ocasiune. Domnul Rouher este cunoscută pentru statornicia principieleră sale.

— La 16 Octobre seara, la 6 ore 22 minute, s'a observată la Lüneburg uă strălucită apariționă aeriană de lumină. Erau trei glonțe infocate succinduse imediată ușălu dupe altul, din care celu mai mare avea unu diametru de patru pină la cinci polici și străucea cu rađe albastre. Glonțele treceau cu iuțela fulgerului de la apusă la răsăritu și pierdeau d'uă dată într'uă direcțione meridionale. Omeni cu ochi buni, cari au observată fenomenul, dicu c'au vidută glonțele în momentul cându s'au sfârată în bucăți. Trei minute dupe dispariționea glonțelor se audă distințiu unu sgomotu ca de tunetă, anunțându plesirea meteorului, care, calculându dupe legile fizicei pentru strămutarea sunetului și dupe direcțione, pare că a avută locu într'uă distanță de sese mile d'asupra pămîntului.

SALA BOSEL

TEATRU ROMANU
SOCIETATEA DRAMATICA

Jou la 24 Octobre 1863.

A doua reprezentare de Debută pentru prima oră Piesă:

UNA RIDE și ALTA PLÎNGE.

Comedie-Dramă în 4 acte, de d-nii Dumanoir și d-nii de Cheram, tradusă de d. M. Pascaly.

INCEPUTUL VA FI LA 7½ ORE.

SE CERE de PIANO de la BOESEN-cumpăratu unu DORFEN și alții, fiă și întrebunțat, însă mai eftinu. Posesorii se se adresează la Administrația acestei foii.

(808)

4. 2d.

I. I.

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

807. 0007

